

ЛІТЕРАТУРА:

- 1.Афанасьєв А. Проблема формування ідеалів патріотичного виховання та ціннісних орієнтацій на сучасному етапі / А. Афанасьєв, Н. Іщук // Рідна школа. – 2009. – № 12. – С. 19–21.
- 2.Гасанов З. Т. Цели, задачи и принципы патриотического воспитания граждан / З. Т. Гасанов // Педагогика. – 2005. – № 6. – С. 59–63.
- 3.Гонський В. Патріотизм як основа сучасного виховання та ідеології держави / В. Гонський // Рідна школа. – 2001. – № 2. – С. 9–14.
- 4.Ягунов В. В. Педагогіка: навчальний посібник / В. В. Ягунов. – К. : Либідь, 2002. – 560 с.

УДК 364-787.24

Соляник М.Г.

ХАРАКТЕРИСТИКА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ, ЯКІ НАДАЮТЬСЯ СІМ'ЯМ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ

Анотація

В статтє рассмотрено соціальні послуги, котріє надаються сім'ям в складних життєвих обставинах; форми роботи с сім'ями в складних життєвих обставинах; специфіку роботи с данною категорією клієнтів.

Сім'я, яка опинилася у складних життєвих обставинах переважно сама не може подолати труднощі, проблеми з якими стикається. Часто значна кількість проблем у таких сімей виникає через одну проблему, яку сім'я не може подолати і вирішивши основну проблему, решта вирішується самостійно.

Основними причинами взяття під соціальний супровід сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, були: проблеми складних стосунків у сім'ї, залежностей або співзалежностей, безробіття, сирітство, інвалідність, ризик передачі дитини до інтернатного закладу.

Основним завданням діяльності в цьому напрямку є:

- здійснення соціальних заходів, спрямованих на вихід сімей зі складних життєвих обставин, які вони не в змозі самостійно подолати за допомогою наявних засобів і можливостей;
- попередження виникнення складних життєвих обставин в сім'ї;
- створення умов для самостійного розв'язання життєвих проблем, що виникають в сім'ї, та повернення до повноцінного життя родини [1].

Робота Центрів соціальних служб з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах здійснюється за такими напрямками:

- надання соціальних послуг різного спрямування членам родини, що фіксується у звітній роботі центрів соціальних служб у загальному переліку роботи з окремими клієнтами;
- комплексна соціальна допомога сім'ї у формі соціального супроводу.

При здійсненні центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді соціального супроводу найактуальнішими завданнями є: забезпечення комплексного підходу, запровадження оцінки потреб для визначення основних проблем сімейного неблагополуччя та складання плану роботи, необхідного для їх вирішення, раннє виявлення та попередження сімейного неблагополуччя, спрямування зусиль на роботу з сім'ями, які мають ризик виникнення цих явищ, залучення членів сімей та осіб до активної участі у вирішенні проблем, через які вони потрапили у складні життєві обставини тощо.

Для ефективної роботи у подоланні труднощів сімей у складних життєвих обставинах задіяні фахівці таких установ як: відділ у справах сім'ї та молоді; служба у справах дітей; центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; центральна районна лікарня; відділ освіти; управління праці та соціального захисту населення; районний відділ управління Міністерства внутрішніх справ України.

Відповідно до Закону «Про соціальні послуги» від 19 червня 2003 року № 966-IV [2] та Наказу Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 29.12.2009 № 4569 «Про затвердження Примірного галузевого стандарту надання соціальних послуг сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах» [3] сім'я, які опинилися у складних життєвих обставинах надаються послуги:

1. Вирішення соціально-економічних та побутових питань: відновлення житла, розв'язання житлово-побутових проблем, в тому числі поліпшення житлово-побутових умов, сприяння в отриманні реєстрації, сприяння працевлаштуванню, отриманню натуральної (гуманітарної) допомоги, оформленню матеріальної допомоги, залучення спонсорів, благодійних фондів та недержавних організацій до вирішення матеріальних проблем сімей, забезпечення продуктами харчування та тимчасовим житлом в закладах соціального обслуговування.

2. Роз'яснювально-інформаційну роботу: надання членам сім'ї інформації, необхідної для вирішення складної життєвої ситуації, інформування про наявні пільги та соціальні виплати відповідної категорії, надання контактів служб, установ, організацій, до яких можна звернутися по відповідну допомогу, про заклади, які можуть надати послуги сім'ям з дітьми та дітям, умови отримання соціальних послуг, про реабілітаційні програми, діючі групи взаємопідтримки та взаємодопомоги тощо.

3. Психологічну допомогу: надання психологічних консультацій з метою покращення мікроклімату сім'ї, збереження психологічного здоров'я членів сім'ї, набуття впевненості в своїх силах, адаптація до середовища, поліпшення взаємин з оточуючими, обговорення наявних проблем з членами сім'ї та надання рекомендацій щодо їх вирішення, формування навичок подолання труднощів та конфліктів з оточенням, організація та координація психотерапевтичних груп та груп самопомоги, психологічна діагностика корекція та реабілітація.

4. Соціально-педагогічну допомогу: планування спільно з родиною дій щодо усунення причин, які спричинили складні життєві обставини, моніторинг виконання запланованих дій, виявлення та сприяння розвитку різнобічних інтересів членів родини,

педагогічне консультування та формування навичок самопредставництва, захисту прав, ведення домашнього господарства, догляду та виховання дітей, розвиток комунікативних навичок, посередництво в організації дозвілля, спортивно-оздоровчої, творчої діяльності, залучення до спортивних змагань, художньої самодіяльності, волонтерської роботи, діяльності громадських організацій, профорієнтація, сприяння в отриманні послуг з професійної перепідготовки, професійного навчання членів сім'ї, які не працювали або втратили професійні навички внаслідок складної життєвої ситуації, допомога у пошуку роботи.

5. Збереження та відновлення здоров'я: формування здорового способу життя й подолання залежностей, навичок захищених статевих відносин, профілактики ВІЛ/СНІДу та інших інфекційних захворювань збереження репродуктивного здоров'я, сприяння в підтримці й охороні здоров'я, посередництво у здійсненні профілактичних, лікувальних та оздоровчих заходів.

6. Правова допомога: надання юридичних консультацій, проведення бесід з питань чинного законодавства, гарантій та пільг, здійснення заходів, спрямованих на захист прав та інтересів членів сім'ї, захист прав дітей, оформлення правових документів, представництво інтересів [4].

Метою надання соціальних послуг сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах є усунення причин, які заважають членам родини самостійно подолати складну життєву ситуацію, попередження вилучення дітей з родин, створення сприятливих умов для подальшого самостійного розв'язання проблем, що виникатимуть, та для розвитку й виховання дітей.

Надання соціальних послуг має ґрунтується на принципах виявлення ресурсів сім'ї та сприяння формуванню у членів сім'ї навичок і умінь для подолання складної життєвої ситуації.

Сучасні орієнтири сімейної політики в Україні: стабілізація сім'ї, зниження рівня розлучень; підвищення престижу сім'ї та сімейних цінностей у масовій свідомості; забезпечення розумово і фізично здорового покоління, орієнтації на середню сім'ю; підвищення виховного потенціалу сім'ї; адаптація сім'ї до ринкових умов життя.

В Україні можна виділити такі напрями реалізації сімейної політики: законодавче забезпечення; економічні заходи; соціальна робота з сім'єю.

Основний зміст соціально-педагогічної роботи з неблагополучною сім'єю складають забезпечення сім'ї різними видами соціального обслуговування (соціальної допомоги та соціальних послуг), реабілітаційна та профілактична робота, соціальний супровід окремих категорій сімей та соціальне інспектування неблагополучних сімей. Вони реалізуються в практичній діяльності соціального педагога шляхом використання різноманітних методів, прийомів і форм соціально-педагогічної роботи.

Таким чином, сьогодні сім'я стає центром соціальної роботи. Через вирішення сімейних проблем, зміцнення сім'ї як головного соціального інституту можна вийти на вирішення багатьох проблем сьогодення.

Одним із напрямків державної соціальної політики, спрямованої на профілактику сімейного неблагополуччя має стати робота з сім'єю, запровадження сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи індивідуальні потреби та можливості кожної конкретної сім'ї.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Становище сімей в Україні (за підсумками 2000-2009 років): Щорічна державна доповідь Президентів України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище сімей та стан реалізації державної сімейної політики/ Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту, Державний інститут розвитку сім'ї та молоді. – Київ, 2010. – 226с.*
2. *Закон України «Про соціальні послуги» від 19 червня 2003 року № 966-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>*
3. *Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 29.12.2009 № 4569 «Про затвердження Примірною галузевого стандарту надання соціальних послуг сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>*
4. *Постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2007р. № 1242 «Про затвердження Державній цільовій соціальній програмі реформування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>*

УДК 371.377

СОЦІАЛЬНИЙ ПЕДАГОГ ЯК НОСІЙ ЦІННОСТЕЙ ҐЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Синякова В.Б.

Анотація

В статті обосновано феномен гендерної компетентності соціального педагога, определены основные его составляющие, очерчены принципы профессиональной деятельности соціального педагога в направлении реализации им запроса общества относительно гендерного равенства граждан

Ґендерна рівність є показником культури нації та невід'ємною умовою особистісного зростання жінки та чоловіка, запорукою самореалізації індивіда у різних сферах життєдіяльності. Сучасна українська держава підтримує положення про те, що ґендерна рівність є основою демократичного суспільства та передумовою стабільного розвитку. Враховуючи означене, актуальним є практичне забезпечення рівних прав чоловіків і жінок у суспільстві, ліквідація й уникнення проявів сексизму, ґендерної дискримінації та ґендерного насильства. Однак сучасному суспільству властива поліваріантність соціокультурних норм, а негативні наслідки цього явища проявляються у кризі взаємовідносин між статями. Як відзначає В. Каган, «...при всій своїй прогресивності ґендерна демократизація несе із собою і безліч труднощів: потреба у нових взаємовідносинах між статями випереджує здатність до встановлення, підтримки і розвитку цих нових відносин. Виникають складні колізії взаємовідносин традиційних та нових ґендерних стереотипів» [2, с.109]. У такій ситуації, підліток, молода людина, засвоюючи у процесі ґендерної соціалізації соціокультурні норми про рівні права чоловіків та жінок, не завжди здатні відтворити їх у своїй життєдіяльності, реалізуючи при цьому соціальний запит